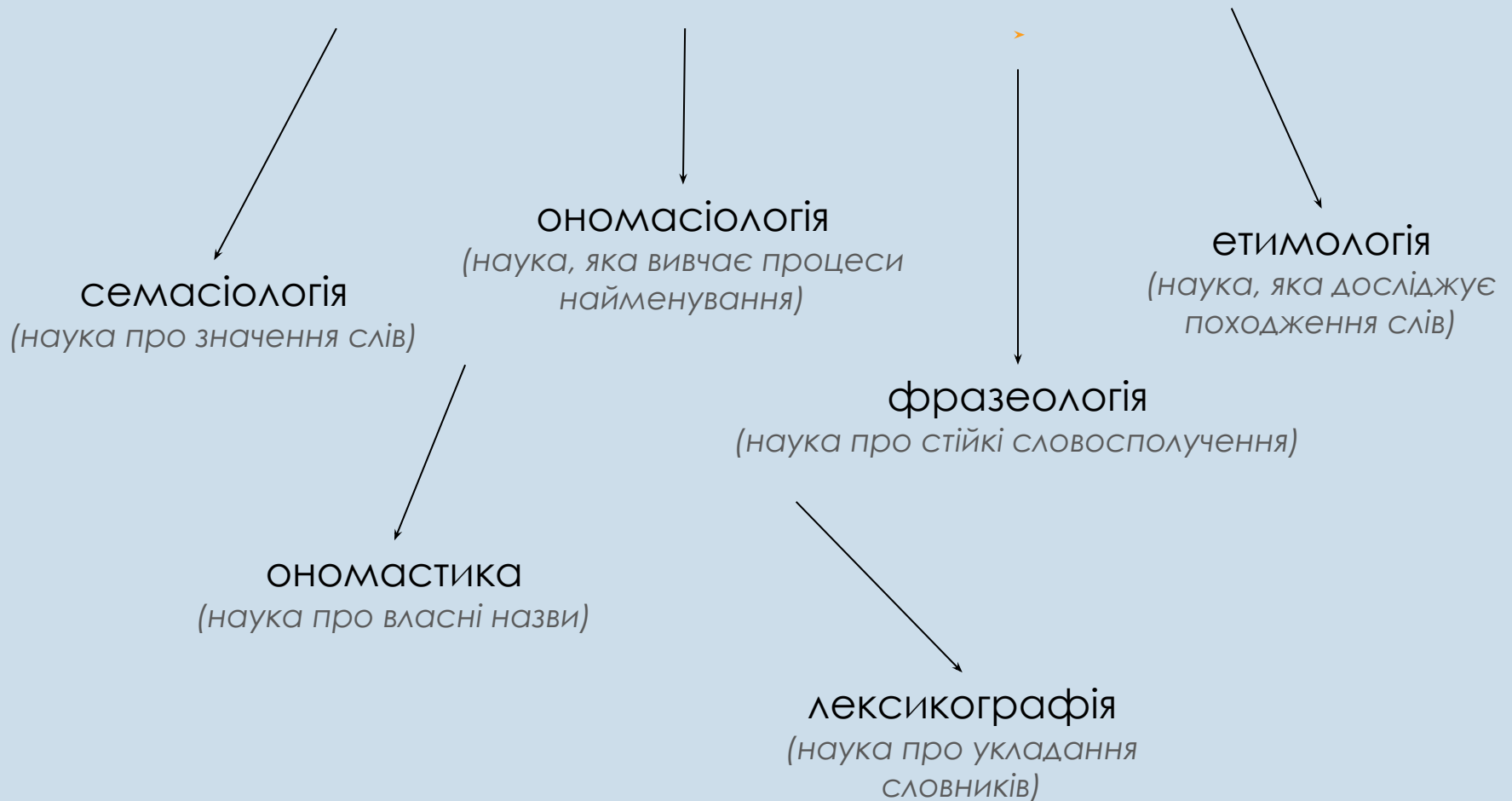

ЛЕКСИКОЛОГІЯ

ДІАЛЕКТИЗМИ

Лексикологія – розділ мовознавства, що вивчає словниковий склад мови. Містить понад 7 підрозділів, включаючи такі, як:

Діалектизми – це слова, функціонування яких обмежується територією певного діалекту.

Види діалектизмів:

- **лексичні** – слова говору, що називають поняття, для позначення яких у загальнонародній мові використовуються інші назви (*бульба - картопля, когут – півень, мешти – черевики*);
- **етнографічні** – назви місцевих реалій, які невідомі або не використовуються за межами певного говору (*назви одягу, страв, помешкань, музичних інструментів*);
- **семантичні діалектизми** – слова загальнонародної мови, які в говорах відрізняються значенням (*картоплянка – жоржина, душа – середина, бовтатися – блукати*).

Найчастіше діалектизми використовують:

у розмовному мовленні	як засіб вільного, невимушеного спілкування людей
у художніх текстах	для відтворення цього типу мовлення
у художньому мовленні в прямій мові	для створення образу персонажа
у науково-популярному стилі	зادля прикладів пояснення
у публіцистичному стилі	для позначення реалій життя словами, яким немає відповідників у літературній мові

1. Які слова вживають тільки жителі певної місцевості?

- професійні
- запозичені
- неологізми
- діалектні

2. З'ясуйте, у якому рядку всі слова є запозиченими.

- стельмах, швець, тесля
- бузок, фіалка, настурція
- магістраль, футбол, акція
- драма, роман, оповідання

3. З'ясуйте, у якому рядку всі слова є історизмами.

- життя, князь, піїт
- комір, суддя, бунчук
- гетьман, отаман, хорунжий
- ткач, лицар, десниця

4. Вкажіть рядок, у якому всі слова є загальноновживаними.

- надія, довіра, асиміляція
- дерево, струмок, полум'я
- вітер, птах, літописання
- світло, мрія, легінь

5. Вкажіть речення, у якому є діалектизми.

- Дощ пройшов шовковою ходою і лишив на місці краплі сліз.
- Десь курився синій димок до ватри.
- Тіні від дерев покоротшали – полудень.
- Я саяв, і вони посміхались мені з розумним смутком.

6. Укажіть фразеологізм, який має значення «вперта людина»:

- латка на латці
- біла ворона
- хоч кіл на голові
- як рак свисне.

Використані джерела:

- [Wikipedia](#)
- [Сайт "Моволюбам"](#)

«Найбільше і найдорожче добро в кожного народу – це його мова. Ота жива схованка людського духу, його багата скарбниця, в яку народ складає і своє давнє життя, і свої сподіванки, розум, досвід, почування».

Панас Мирний

Презентацію виконали:

Висоцька Ірина Анатоліївна та учні 10 – А класу
Миколаївської гімназії №3